

Retningslinjer for bærekraft og ansvarlige
investeringer av verdipapirfond
i FRAM Fondene

Innledning og formål

FRAM Fondene AS er en aktiv forvalter stiftet i 2005. Vi arbeider for å skape god og langsiktig avkastning for våre kunder. Langsiktighet i våre analyser innebærer grundige analyser av selskaps risikoprofil og forretningspotensial på lengre sikt.

Det er knyttet risiko opp mot bærekraften til alle selskaper, uavhengig av sektoren de operer i. Fondene vil derfor være eksponert mot bærekraftsrisiko i form av miljømessige, sosiale og styringsrelaterte hendelser eller omstendigheter som vil ha innvirkning på fondets avkastning der de skulle inntreffe. Hensyn til miljø, samfunn og selskapsstyring (ESG) er derfor en sentral del av vårt arbeid.

Disse retningslinjene gjelder for alle fond forvaltet av FRAM Fondene og er gjenstand for årlig vurdering. Retningslinjene forklarer hvordan FRAM Fondene hensyntar og implementerer ESG-hensyn i kapitalforvaltningen, og har som formål å opplyse hvordan vi ivaretar ESG-hensyn og ansvarlige investeringer, samt danne et klart bilde av hva kunder kan forvente av oss som forvalter.

Forankring

FRAM Fondene følger prinsipper for ansvarlige investeringer (UN PRI)*. Formålet med PRI er å oppfordre investorer til å investere ansvarlig og bærekraftig. Ved å etterleve prinsippene vil vi:

- Innlemme ESG-kriteriene i investeringsanalysen og beslutningsprosessen.
- Være aktive investorer og praktisere ESG-kriteriene i vår investeringspolitikk.
- Jobbe for å avdekke ESG-forhold i de bedriftene vi investerer i.
- Jobbe for aksept og implementering av prinsippene innenfor finanssektoren.
- Samarbeide, der det er mulig, for å forbedre vår effektivitet i forbindelse med implementering av prinsippene.
- Rapportere om vår aktivitet og fremdrift i prosessen med å implementere prinsippene.

I tillegg til disse uttalte prinsippene skal våre retningslinjer være i tråd med FNs Global Compact, retningslinjene for Statens Pensjonsfond Utland, Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse, og internasjonalt anerkjente prinsipper og konvensjoner.

Ansvarlige investeringer

Vi ønsker at selskapene og fondene vi er investert i har en god drift samt en dyktig og ansvarlig ledelse. FRAM Fondene forventer at selskaper/fond vi er investert i har en tydelig ESG-strategi samt et verdigrunnlag som er i samsvar med retningslinjer beskrevet i dette dokument. Selskapene/fondene skal sørge for et trygt, rettferdig og ikke helseskadelig arbeidsmiljø for sine ansatte, samt ikke operere i brudd med nasjonal lovgivning eller internasjonale konvensjoner.

Forvalter skal vurdere et investeringsobjekt opp mot retningslinjer nevnt i dette dokument før en eventuell investering gjennomføres.

Virkemidler

Det er flere virkemidler som skal benyttes for å opptre som en ansvarlig forvalter:

1. Integrasjon – som vil si at ESG-hensyn integreres i investeringsbeslutninger
2. Aktivt eierskap – bygger i stor grad på selskapsdialog med investeringsobjektet
3. Utelukkelse – som vil si at vi velger bort enkelte selskaper/fond på bakgrunn av atferd, og/eller hvilke produkter/tjenester selskapet tilbyr

Integrasjon

Integrasjon innebærer blant annet analyser av selskaper før og under investering, samt gjennomlysning av porteføljene med jevne mellomrom med fokus på ESG.

FRAM Fondene har som målsetning å skape best mulig risikoustert avkastning for våre kunder. Langsiktig verdiskapning forutsetter at hvert enkelt selskap er bevisst i sitt forhold til knappe ressurser, og innser viktigheten av å minimere påvirkning fra ulike risikofaktorer for å ivareta en bærekraftig forretningsmodell.

For å bedre våre analyser og seleksjon skal FRAM Fondene søke informasjon, bidra til transparens og bygge oss erfaring og kunnskap innen bærekraft og ansvarlige investeringer.

Forvaltningen i FRAM Fondene implementerer ESG hensyn i alle investeringsanalyser og skal ha en formening om hvordan selskapet/fondet påvirker miljø og samfunn, samt vurdere styringen av selskapet.

FRAM Fondene tar hensyn til bærekraftsrisiko når vi foretar investeringsbeslutninger. Bærekraftsrisiko defineres som miljømessige, sosiale eller styringsrelaterte hendelser, eller omstendigheter som kan ha en faktisk, eller mulig vesentlig negativ innvirkning på verdien av en investering. FRAM Fondene identifiserer slike bærekraftsrisikoer og integrerer dem i investeringsbeslutninger.

Vi gjennomfører risikoovervåkning i den grad de representerer faktisk eller potensiell vesentlig risiko og/eller muligheter for fondets langsiktige risikojusterte avkastning.

Bærekraftsrisikoer som er relevante for fondets investeringer inkluderer, men er ikke begrenset til:

- Klima- og miljørisiko (Environment): selskapenes evne til å redusere utslipp og tilpasse seg klimaendringer, muligheten for høyere karbon- og vannpriser, innvirkning på globale og lokale økosystemer og avfallshåndteringsutfordringer.
- Sosial risiko (Social): produksikkerhet, arbeidstakers rettigheter, helse og sikkerhet, arbeidstakers velferd og personvernbeymringer.
- Risiko knyttet til selskapsstyring (Governance): styresammensetning og effektivitet, interessekonflikter, ledelseskvalitet og ledelsesinsentiver.

For å kunne gjøre gode vurderinger er tilgang til informasjon essensielt og vi bruker informasjon fra flere kilder. Både offentlig tilgjengelig informasjon som årsrapporter, NGO-rapporter og lignende, men også informasjon fra møter med representanter fra selskapsledelsen/forvalter i aktuelle selskap/fond og fra analytikere.

Aktivt eierskap

Som en aktiv forvalter med konsentrerte porteføljer har vi en investeringsfilosofi som blant annet bygger på tett oppfølging av selskapene vi er investert i. For å forstå risikoen knyttet til selskapene vi investerer i er samtaler med ledelsen en avgjørende faktor ved investeringsbeslutninger. Hovedfokuset under disse møtene kan variere avhengig av hvilket selskap man snakker med, og situasjonen selskapet står ovenfor. Formålet med selskapsdialog er å redusere risiko, tydeliggjøre verdier og samtidig påvirke selskapene og verden rundt oss positivt.

Det er ledelsen og styret i et selskap som har ansvaret for å sikre at forretningsmodellen er bærekraftig. Vår oppgave er å prøve å forstå og utfordre selskapene på den kommuniserte strategien og etterlevelse av denne. Tillit knyttet til sammenhengen mellom ord og handling er derfor helt avgjørende for oss.

Vi vil ikke investere i selskaper som strider med FRAM Fondene sine Retningslinjer for bærekraft og ansvarlige investeringer, og/eller hvor risikoen knyttet til bærekraftsfaktorer er for høy.

Utelukkelse på tvers av produkter/fond

FRAM Fondene er opptatt av ansvarlighet innenfor vår forvaltning. Hvert enkelt selskap/fond vi investerer i gjennomgår en grundig analyse som hensyntar ESG-kriterier. Vi forventer at selskapene vi investerer i opptrer ansvarlig, og en rekke selskaper vil bli utelukket som følge av en helhetlig vurdering av selskapets risikoprofil og fremtidsutsikter der relevante ESG-kriterier spiller en viktig rolle. Vi unngår visse sektorer.

Produktbasert

FRAM Fondene ønsker ikke å være investert i virksomheter som er involvert i følgende produkter og tjenester:

- Klasebomber, antipersonellminer.
- Kjemiske og biologiske våpen.
- Atomvåpen.
- Selger militært materiell til stater som er sanksjonert av FNs Sikkerhetsråd.
- Tobakk.
- Pornografi.
- Får mer enn 20 % av inntektene sine fra termisk kull.
- Annet. Fondet utelukker også selskaper som er involvert i brudd på nasjonale- og internasjonale standarder og konvensjoner nevnt nedenfor

FRAM Fondene skal utvise varsomhet med investeringer i selskaper som får hoveddelen av sin inntekt fra industrier som bioteknologi, våpen og/eller ammunisjon, alkohol og gamblingvirksomhet

Adferdsbasert

Selskaper vil også bli utelukket ved mistanke om alvorlige og systematiske brudd på allment aksepterte normer. FRAM Fondene forventer at selskapene vi investerer i opptre i tråd med prinsippene i FN Global Compact. Disse prinsippene handler om menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, miljø og anti-korrupsjon.

Dersom vi oppdager at vi gjennom våre fond sitter med posisjoner som er i brudd med retningslinjene i dette dokumentet, vil vi umiddelbart starte arbeidet med å avhende posisjonen på en måte som i størst mulig grad ivaretar andelshavernes interesser. Dersom vi ser en mulighet til å avvikle den skadelige praksisen gjennom dialog med det aktuelle selskapet, vil forvalter forsøke dette før avhending iverksettes. Vi ønsker å påvirke selskaper/forvaltere til å ta gode valg gjennom å utøve aktivt eierskap der det er mulig.

Godtgjørelsesordninger

Styret i FRAM Fondene fastsetter godtgjørelsesordningen i selskapet. Integrering av bærekraftsrisiko er en del av den totale risikovurderingen for våre investeringsprodukter og er derfor inkludert i alle risikoreferanser i forbindelse med fastsettelse av godtgjørelser.

Negative konsekvenser av foretakets investeringsbeslutninger for bærekraftsfaktorer.

FRAM Fondene har valgt å ikke hensynta eller rapportere negative effekter av investeringsbeslutninger på bærekraftsfaktorer (EU- definert Principle Adverse Impact, forkortet PAI), Jmf. Art. 4 (1) bokstav b.

En stor andel av våre investeringer er foretatt i «emerging markets», og det vil mest sannsynlig ta noe tid før vi mottar nødvendig og tilfredstillende data.

Foreløpig er det for dårlig og variabel kvalitet i datagrunnlaget for våre investeringer, til at vi kan legge dette grunn, i en vurdering av PAI for våre verdipapirfond.

PAI-erklæring vil bli vurdert årlig i forbindelse med avleggelse av årsregnskap for våre fond, og vi vil rapportere dette når vi ser at kvaliteten på data er tilfredsstillende. Vi vil foreta en ny vurdering årlig hvorvidt det er mulig å hensynta PAI på foretaksnivå.

Regulering og rapportering

Offentliggjøringsforordningen (SFDR) trådte i kraft i EU 10. mars 2021 og utfyller informasjonskrav som følger av ulike sektorregelverk. Videre har Europakommisjonen fastsatt utfyllende bestemmelser til forordningen, som gjelder i EU fra 1. januar 2023.

FRAM Fondene vil rapportere og informere relevant informasjon både pre-kontraktuelt og i forbindelse med avleggelse av årsregnskap for våre produkter. Våre fond reguleres etter de ulike artiklene i SFDR etter hvordan fondets tilnærming til bærekraft og ESG er, og dette vil fremgå av fondenes prospekter.

Når datagrunnlaget er tilfredsstillende vil selskapet publisere PAI-erklæring på våre hjemmesider.

Roller, ansvar og etterlevelse

Den enkelte forvalter har ansvar for å sørge for at kapitalen han/hun til enhver tid forvalter, er plassert i henhold til disse retningslinjene. Videre har forvalter ansvaret for å implementere ESG-hensyn inn i analyser av mulige investeringer, samt gjøre periodiske vurderinger av porteføljens sammensetting.

Compliance har ubegrenset adgang til å gjennomføre stikkprøver for å etterse at porteføljene ikke inneholder selskaper som bryter med de gjeldende prinsipper og retningslinjer, og at rutiner og retningslinjer etterleves.

Alle ansatte i FRAM Fondene skal være kjent med dette dokumentet samt de prinsipper det henvises til. Dette er tilgjengeliggjort digitalt for de ansatte og skal gjennomgås periodisk.

Drammen 12.11.2024

Endringslogg:

Redegjørelse for endring den 12.11.2024: Selskapet har oppdatert retningslinjene med nedenstående punkter. Dette i tråd med EUs Offentliggjøringsordning (SFDR)

Avsnitt berørt:

- Negative konsekvenser av foretakets investeringsbeslutninger for bærekraftsfaktorer, - oppdatering
- Godtgjørelsesordninger, - oppdatering
- Regulering og rapportering, - oppdatering